Van: [redacted]
Verzonden: dinsdag 13 oktober 2020 16:23
Aan: [redacted]
Onderwerp: voorbereiding klankbordgroep tekst concept smp

Beste mensen,

Zojuist hebben we de klankbordgroepbijeenkomst voorbereid tbv as dinsdag. We hadden het erover dat we soms het wederzijdse belang van de uva-gemeente voor de vestiging in dit gebied cq stad uit het oog verliezen.
We spraken af dat ik een relevante passage uit het concept smp boekje (hoofdstuk 3) hiervoor met jullie zou delen.
Hierbij:

Synergie FGw en Universiteitskwartier

De Faculteit der Geesteswetenschappen is momenteel nog verspreid over negen locaties in het hart van Amsterdam, maar kan straks volledig ondergebracht worden in het Universiteitskwartier. Deze clustering maakt het mogelijk de profilering van de FGw te versterken als kennisinstituut dat midden in de samenleving staat.

De FGw werkt samen met talrijke culturele en maatschappelijke instellingen en bedrijven in Amsterdam, met name in het Universiteitskwartier. Denk hierbij aan wetenschappelijke instellingen zoals het humanities cluster van de Koninklijke Nederlandse Akademie van Wetenschappen (Huygens ING, Meertens Instituut en IISG) en verschillende NWO-instituten, aan podia, musea en andere erfgoedinstellingen en aan eigen start-ups die een spin-off zijn van het facultaire onderwijs en onderzoek, zoals het Humanities Lab AVS dat ondernemerschap stimuleert onder studenten, jonge onderzoekers, wetenschappers en alumni. Daarnaast is de FGw in het BOS-cluster (Bushuis, Oost- Indisch Huis en Spinhuis) een nauwe samenwerking aangegaan met de KNAW en zal dit gebouw uitgroeien tot hét onderzoeksgebouw van de geesteswetenschappen. Vanuit dit gebouw wordt verbinding gelegd tussen wetenschappelijke kennis en urgente maatschappelijke vraagstukken, zodat de impact van het facultaire onderzoek kan worden vergroot. Door al deze samenwerkingsverbanden zal het Universiteitskwartier een van de grootste geesteswetenschappelijke clusters in Europa worden, in diepe verbondenheid met de wereld om haar heen. De aanwezigheid van het Allard Pierson en de nieuwe Universiteitsbibliotheek zullen daarbij ook een belangrijke rol spelen, omdat daar nieuw onderzoek aan het grote publiek te gepresenteerd kan worden en interactie met de stad en haar inwoners mogelijk wordt.

3.2 Stad

3.2.1 Onze stad

De Amsterdamse binnenstad is een van de mooiste stedelijke gebieden ter wereld met haar historie, de unieke structuur en de ontelbare monumenten. Maar het gebied staat ook flink onder druk. De hoge concentratie aan bezienswaardigheden, alsook winkels, horeca en de seks-gerelateerde functies en coffeeshops, oefenen een enorme aantrekkingskracht uit op toeristen uit binnen- en buitenland. Er komen meer en meer bezoekers. En dat resulteert in nog meer van hetzelfde. In delen van het centrum is inmiddels sprake is van een economische monocultuur. Je zou bijna vergeten dat er ook nog wordt gewoond, gewerkt en … gestudeerd.

Steeds minder Amsterdammers voelen zich dan ook thuis in hun eigen stadscentrum. En dat is niet zoals het zou moeten zijn. De gemeente is dan ook volop in beweging om de binnenstad terug te geven aan haar bewoners. Om te zorgen dat ze leefbaar, bereikbaar en van de Amsterdammer blijft. Nu en in de toekomst. De ontwikkeling van het Universiteitskwartier geeft de gemeente de kans om vorm te geven aan een flink aantal plannen die er liggen om dat te bewerkstelligen. In de volgende paragrafen behandelen we de belangrijkste daarvan.

3.2.2 Visie op de toekomst van de binnenstad

Eigenlijk is Amsterdam altijd in beweging. Voorziene en onvoorziene ontwikkelingen volgen elkaar razendsnel op. In de politiek, maar ook daarbuiten vindt daarom een continu debat plaats over de impact daarvan. Dragen de ontwikkelingen bij aan de groei van de stad en aan het welzijn van de Amsterdammers of doen ze daar juist afbreuk aan? Is er reden om tegen- of bij te sturen, of om te stimuleren?

Om de zoveel jaar wordt op die manier de koers voor de binnenstad opnieuw benoemd. Passend in dat stramien is op verzoek van het college in 2019 een *'*Visie op de binnenstad van Amsterdam in 2040' opgesteld. In die visie wordt treffend *"*vervreemding" als het grote probleem van de binnenstad van voor de coronacrisis geanalyseerd. Hoewel het inmiddels bijna weer net zo druk is in de binnenstad als daarvoor, was op het hoogtepunt van de 'lock-down' pijnlijk zichtbaar hoe afhankelijk delen van de binnenstad zijn geworden van de aanwezigheid van bezoekers.
Op 27 mei 2020 heeft de burgemeester de raad in een brief geïnformeerd over de visie van het college op de toekomst van de binnenstad en de weg om daar te komen.

In die brief schrijft het college onder andere:
*"*Welke gevolgen de coronacrisis voor de stad zal hebben is nog niet te overzien, maar zeker is dat er grote economische schade zal worden geleden. Ook in de binnenstad, met zijn grote concentratie van op bezoekers gerichte winkels en horeca en instellingen voor kunst en cultuur zal dat gevoeld worden. Dit onderstreept de urgentie om na te denken over de binnenstad van de toekomst. De vragen zijn misschien niet anders dan voor de coronacrisis, de uitgangspositie is dat wel. Wat voor binnenstad wensen we onszelf toe en voor wie willen we dat de binnenstad een aantrekkelijke plek is? Wat is er nodig om die te creëren? En hoe voorkomen we dat de eenzijdig op toeristen gerichte economie weer de boventoon voert en zorgen we er tegelijk voor dat de overige bedrijvigheid blijft bestaan*"*.

Als basis voor de toekomst van de binnenstad hanteert het college de volgende uitgangspunten:
1. **Leefbaarheid en openbare orde:** de binnenstad is de plek waar de Amsterdammer naar toe gaat voor vernieuwende activiteiten. De bewoners voelen zich er thuis. De binnenstad is schoon en overlast en criminaliteit zijn tot een acceptabel niveau teruggedrongen.
2. **Economie en voorzieningen**: er is meer economische diversiteit en ondermijning is teruggedrongen. Maatschappelijke en commerciële voorzieningen zijn met name gericht op bewoners en op mensen die werken in de stad. Het toeristisch aanbod domineert nergens het straatbeeld, maar er is voldoende aanbod voor bezoekers. Ondernemers en bewoners voelen zich verantwoordelijk voor hun omgeving.
3. **Cultuur en schoonheid**: de binnenstad is letterlijk en figuurlijk het centrum van de hoofdstad. De cultuurhistorische waarde van de binnenstad wordt gewaardeerd en uitgedragen en vormt het fundament van een moderne stad.
4. **Wonen**: in de hele binnenstad wonen mensen uit alle sociale lagen en van alle culturele achtergronden.

Centrum voor de stad

*"*Het college wil dat het centrum van Amsterdam weer een echt centrum voor de stad kan zijn. De prachtige en unieke historische binnenstad moet weer functies herbergen die ertoe doen en waar Amsterdammers uit de hele stad naar toe komen. Met een vernieuwende programmering van theaters, poppodia en musea. Met winkels en horeca die nieuwe groepen verleiden om naar de binnenstad te komen. Waar de Amsterdammers de sfeer bepalen en bezoekers ook graag komen. Waar een goede balans is tussen wonen, werken en recreëren. Waar de openbare ruimte uitnodigt om er te verblijven. Waar de cultuurhistorische waarde samengaat met moderne kwaliteit. Een binnenstad die verbindt,

doordat diverse groepen Amsterdammers elkaar daar ontmoeten. Omdat de binnenstad hun iets te bieden heeft, en daardoor onlosmakelijk een onderdeel uitmaakt van hun leven".

De brief vervolgt met:
“Om het bovenstaande te bereiken wil het college de komende jaren werkelijke stappen zetten. Niet alleen een wenkend perspectief bieden maar ook met maatregelen, investeringen en samenwerking bouwen aan een nieuwe binnenstad. De gemeente neemt het voortouw maar kan het niet alleen. De gewenste resultaten kunnen alleen worden bereikt als bewoners, ondernemers, vastgoedeigenaren, culturele instellingen, instituten voor onderwijs en wetenschap én de overheid eendrachtig samenwerken. Ieder neemt zelfstandig én in gezamenlijkheid de verantwoordelijkheid voor (een deel van) de aanpak.“

De transformatie van het Universiteitskwartier sluit goed aan bij de visie van het college. Het streven is om het Universiteitskwartier weer een kwalitatief en dynamische deel van de binnenstad te laten zijn met een harmonieuze mix aan functies, maar wel met een eigen karakter. Om dat doel te bereiken werken de UvA, de gemeente en de andere partijen samen in het gebied.

Verandering begint met de vier uitgangspunten die eerder zijn genoemd. Daarmee stelt het college de norm. In de brief heeft het college die nader uitgewerkt. De voor het Universiteitskwartier meest relevante punten zijn:

Leefbaarheid en openbare orde:

- Het herstellen van een prettig woon- en verblijfsklimaat in de binnenstad en het bewaken ervan in buurten waar het nu nog goed is.
- Het tegengaan van vervreemding; bewoners voelen zich weer thuis in hun binnenstad.
- Het herstellen van de ontmoetingsfunctie van de binnenstad. De binnenstad wordt weer letterlijk en figuurlijk het centrum van de stad. Het moet weer meer de plek zijn waar je naartoe gaat voor vernieuwende activiteiten.
- Het zodanig inrichten van de openbare ruimte dat er meer ruimte ontstaat om elkaar te ontmoeten.
- Het ontwikkelen van een adequaat systeem gericht op efficiënt onderhoud, beheer en schoonhouden van de openbare ruimte.

Voorzieningen en economie:
- Het zorgdragen voor en handhaven van een adequaat maatschappelijk en commercieel voorzieningenniveau voor bewoners en mensen die werken in de binnenstad.
- Het beschermen van de werkfunctie van de binnenstad die niet verbonden is met toerisme.

Cultuur en schoonheid:
- Het zoveel mogelijk ondersteunen van vernieuwende initiatieven, het weghalen van barrières en het werken aan coalities tussen verschillende sectoren in de samenleving.
- Het versterken van de culturele betekenis van de binnenstad voor alle Amsterdammers en Nederlanders.

Wonen:
- Het bevorderen van een divers woningaanbod voor alle inkomensgroepen, leeftijden en levensfasen.
- Het herstellen van de balans tussen wonen, werken en recreëren.
- In de hele binnenstad moet gewoond kunnen worden. Amsterdammers moeten er kunnen opgroeien en oud kunnen worden.

Met vriendelijke groeten,

[redacted]
Senior Projectmanager
Projectmanagementbureau
Facilitator Amsterdamse School

Gemeente Amsterdam

[redacted]

Weesperstraat 432, 1018 DN Amsterdam
amsterdam.nl

Werkdagen: ma, di, wo en do